

Vlaams
Parlement

ingediend op **1591** (2017-2018) – Nr. 1
14 mei 2018 (2017-2018)

Voorstel van decreet

van Jean-Jacques De Gucht, Marius Meremans, Karin Brouwers,
Katia Segers en Bart Caron

houdende wijziging
van het Kunstendecreet van 13 december 2013

TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

Dit voorstel van decreet wil enkele wijzigingen aanbrengen in het Kunstendecreet van 13 december 2013 met als doel:

- een betere kennisopbouw over de subsidieaanvrager;
- een scherpere afbakening van de verwachtingen over het kunstensubsidiebeleid via de landschapstekening en de strategische visienota;
- coherenter en eenvoudiger advies, die meer rekening houden met de landschapstekening, de strategische visienota en het beschikbare budget;
- plan- en werklustvermindering voor aanvrager, beoordelaar en administratie.

Dit voorstel van decreet is het resultaat van een grondige evaluatie door alle betrokkenen. De beoordelings- en besluitvormingscyclus voor werkingssubsidies die voor de eerste keer volgens dat nieuwe kader werd doorlopen, mondde op 29 juni 2016 uit in een beslissing van de Vlaamse Regering.

De voorstellen resulteren in bijna elke fase van de beoordelings- en beslissingsprocedure in een consequentere besluitvorming bij het toekennen van subsidies aan kunstenuitvoerders en kunstenaars.

Opmerking

In deze toelichting wordt het woord 'administratie' gebruikt als benaming voor de dienst van de Vlaamse overheid die de Vlaamse Regering heeft aangewezen voor de uitvoering van het Kunstendecreet. In de tekst van het voorstel van decreet wordt daarvoor de vermelding 'door de Vlaamse Regering aangewezen dienst' gebruikt.

2. Situering**2.1. Probleemstelling**

Na de afronding van de besluitvormingscyclus voor werkingssubsidies in het kader van het nieuwe Kunstendecreet, die op 29 juni 2016 resulteerde in de beslissing van de Vlaamse Regering, bleken zowel de aanvragers, beoordelaars en administratie, als de belangenbehartiger voor de kunsten en het Kunstenpunt bedenkingen te hebben bij de nieuwe procedures en de uitvoering ervan.

Op basis daarvan besloten de Adviescommissie Kunsten en het Departement Cultuur, Jeugd en Media (DCJM) om een brede gecoördineerde evaluatie uit te werken. Het uitgangspunt van de evaluatie bestond erin na te gaan of de doelstellingen van het nieuwe Kunstendecreet gehaald werden, met name:

- vereenvoudiging van procedures en tools;
- efficiëntieverhoging;
- planlast- en werklustvermindering voor aanvragers, beoordelaars en administratie;
- objectivering en onpartijdigheid;
- schotteloosheid;
- consequente besluitvorming vanaf de landschapstekening tot de beslissing.

2.2. Evaluatieproces

De evaluatie bestond uit verschillende opeenvolgende stappen: op basis van schriftelijke bijdragen van de commissievoorzitters in juni 2016 en aandachtspunten van

de Adviescommissie Kunsten ontwikkelde DCJM een enquête, die in september 2016 werd uitgestuurd naar alle aanvragers en alle beoordelaars. Daarna gaven de stakeholders Kunstenpunt, het overleg kunstenuorganisaties (oKo) en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) hun schriftelijke input. Er volgden in het najaar van 2016 feedbackgesprekken met een selectie van aanvragers, beoordelaars en voorzitters, met Kunstenpunt, oKo en de Adviescommissie Kunsten. In de feedbackgesprekken werden de eerste resultaten van de enquête toegelicht en werd bij de aanwezigen gepolst over een aantal pistes voor verbetering.

Uit die evaluatie bleek een grote overeenstemming over de belangrijkste aandachtspunten:

- kennis van de beoordelaars. De wisselende samenstelling van commissies is geen onverdeelde succes. Zowel bij de aanvragers als bij (een deel van) de beoordelaars leeft de perceptie dat er onvoldoende kennis en kennisopbouw zou zijn bij de beoordelaars over de aanvragers en hun context, wat de kwaliteit van de adviezen niet ten goede komt;
- landschap en budget. De louter individuele beoordeling van dossiers, zonder zicht op het landschap en zonder zicht op het beschikbare budget, genereert minder goede adviezen, valse verwachtingen en misverstanden. Uit de enquête bleek dat maar 25% van de respondenten – zowel bij wie subsidies kreeg als bij wie geen subsidie kreeg – tevreden was over de vertaling van de adviezen naar de beslissing. De gesprekken met de centrumsteden en provincies zorgden voor belangrijke informatie over het landschap, maar kwamen vrij laat in het proces;
- artistiek en zakelijk advies. Het gewicht van het zakelijk advies is te groot, waardoor het artistiek advies op de achtergrond raakt. Bovendien zijn de dubbele adviezen – artistiek én zakelijk – moeilijk leesbaar en bevatten ze overlappingen of onderlinge tegenstrijdigheden. De 25-delige waardenschaal werkt niet bij beperkte budgetten, wat leidt tot een gepolariseerde strategische beoordeling en tot verschil tussen de werkwijzen van de verschillende commissies;
- werklast. De werklast is te hoog, zowel voor de beoordelaars als voor de administratie: het gaat eenmaal om de vijf jaar om ruim 300 aanvragen voor werkingssubsidies, en driemaal per jaar, per ronde om circa 300 aanvragen voor beurzen en projecten. Bovendien ervaren de aanvragers de dossiersjablonen in het digitale aanvraagplatform KIOSK als omslachtig;
- repliek en verhaal. De repliek- en verhaalprocedure was bijzonder complex en arbeidsintensief. De verhaalprocedure heeft weliswaar geleid tot de aanpassing van heel wat adviesteksten, wat invloed had op de uiteindelijke subsidiebeslissingen. Toch kostte de procedure zeer veel energie en die bijstellingen hadden ook op een andere manier, meer vanuit landschapszorg, kunnen gebeuren.

Uit de evaluatie kwamen nog een drietal andere aandachtspunten naar voren, waarvoor eveneens remediërvorstellen zijn uitgewerkt. Omdat die geen aanpassing van de regelgeving vereisen, maar veeleer te maken hebben met louter uitvoering, afstemming en werkafspraken, zijn ze niet opgenomen in dit voorstel van decreet. We vermelden ze hieronder kort ter informatie:

- participatie en onduidelijkheid over de interpretatie van functies. Naar aanleiding van de zeer ongelijkmatige interpretaties van de functie participatie is in 2016-2017 een studie uitgevoerd door de Karel de Grote Hogeschool Antwerpen. Die studie, met als titel 'Onderzoek naar de functie participatie in het Kunstendecreet', resulteerde in een aantal aanbevelingen en scenario's om die functies eenduidiger te beoordelen. Op basis van die scenario's zal in de loop van 2018 over een nieuwe invulling van de functie participatie gecommuniceerd worden;
- rol van de Adviescommissie Kunsten. De rol van de Adviescommissie Kunsten was voor een deel van aanvragers en beoordelaars niet duidelijk. Dat is groten-deels een kwestie van communicatiestroomlijning tussen alle betrokkenen. De conclusies van de Adviescommissie Kunsten worden ondertussen op de website

- van de administratie gepubliceerd. Daarnaast wordt er gewerkt aan een betere afstemming met de voorzitters van de commissies en aan de doorstroming naar en van de commissies, waarbij aan de secretaris (DCJM) een sleutelrol is toebedeeld;
- digitale aanvraag- en beoordelingstool KIOSK en OLIAD. Uit de enquête bleek dat de digitale indienings- en opvolgingstool KIOSK en de adviestool OLIAD niet helemaal aan de wensen van de gebruikers voldeden. Hun opmerkingen werden meegenomen in de ondertussen doorgevoerde integratie van de vroegere aparte adviestool OLIAD in de aanvraag- en opvolgingstool KIOSK. Overlappendingen tussen het artistiek en zakelijk advies zijn weggewerkt, en door de afstemming van de cyclus van aanvraag, actualisering en verantwoordingsdossier met automatische copy-pastemogelijkheden is de planlast voor aanvragers verlaagd. De aanpassing van KIOSK is een doorlopend proces. Zo zal de wijziging met betrekking tot het zakelijk advies in dit voorstel van decreet tot een verdere vereenvoudiging van KIOSK leiden. Daarnaast is er een brede klantenbevraging gepland in het najaar van 2018, na afronding van de volledige cyclus actieplanwerkingsverslag-toezicht voor het eerste werkingsjaar 2017 volgens het nieuwe Kunstendecreet. Ook daaruit zullen nog aanpassingen voortvloeien.

Om de resultaten van de evaluatie om te zetten in verbetervoorstellen, werden in het voorjaar van 2017 bij de afdeling Kunsten van DCJM thematische werkgroepen opgericht. Ook de Adviescommissie Kunsten boog zich erover in opeenvolgende vergaderingen.

2.3. Initiatief tot wijziging regelgeving

Het Vlaams Parlement heeft de opdracht om controle uit te oefenen op de uitvoering van de regelgeving door de Vlaamse Regering en kan het initiatief nemen om zo nodig aanpassingen te doen aan het regelgevende kader.

Op 26 oktober 2017 organiseerde het Vlaams Parlement een hoorzitting over de evaluatie van het Kunstendecreet met SARC, oKo en Kunstenpunt. Vervolgens werkte het kabinet Cultuur in overleg met DCJM en de Adviescommissie Kunsten, op basis van het afgelegde evaluatie- en remediëringstraject, wijzigingsvoorstellen uit. Op 22 december 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een conceptnota daarover (VR 2017 2212 DOC.1423/1 en 1423/2). Vervolgens vertaalde de minister van Cultuur de elementen van die conceptnota in een concreet regelgevend kader, waarna het als voorstel van decreet in het Vlaams Parlement ingediend werd.

3. Inhoud

Er wordt geopteerd voor een beperkte wijziging van het Kunstendecreet. Daarbij worden de voornaamste geconstateerde pijnpunten aangepakt, maar blijven de basisfilosofie en het kader behouden.

De wijzigingen, die hieronder verder worden toegelicht, hangen nauw met elkaar samen. Dat betekent dat ze elkaar versterken en in evenwicht houden: terwijl de ene wijziging de plan- en werklast kan verhogen, wordt dat door een andere wijziging gecompenseerd. Zo zorgen de voorstellen over de vereenvoudigde advisering en de invoering van een hoorzitting ervoor dat de adviezen helderder zullen worden. Daardoor zal de behoefte aan repliek en verhaal verminderen en kan de repliek- en verhaalprocedure worden herschikt tot één repliekprocedure.

Niet alle wijzigingen die in de goedgekeurde conceptnota zijn voorgesteld, worden in het decreet vertaald. Sommige wijzigingen hebben betrekking op bepalingen in het uitvoeringsbesluit of het ministerieel besluit.

De volgende wijzigingen uit de conceptnota worden in dit decreet opgenomen (*de onderstaande nummering en formulering komen uit de conceptnota*):

- 1/ meer kwantitatief onderbouwde landschapstekening en visienota (zie 3.1);
- 2/ anders dossiergebonden adviseren: geen autonoom zakelijk advies meer, maar één omvattend advies met relatieve score (zie 3.2);
- 3/ anders dossieroverschrijdend adviseren: het voorstel van beslissing is afgestemd op budget én visienota (zie 3.3);
- 4/ kennisverhoging van de commissieleden: gedeeltelijk vaste commissies (zie 3.4);
- 5/ invoering van een hoorzitting bij werkingssubsidies (zie 3.5);
- 6/ schrapping van de verhaalprocedure, behoud van de repliekmogelijkheid (zie 3.6);
- 7/ schrapping van de jaarlijkse actieplannen, vervanging door een eenmalig geactualiseerd beleidsplan (zie 3.7);
- 11/ mandaatfuncties voor artistieke en zakelijke eindverantwoordelijken van kunstinstellingen (zie 3.8);
- 12/ beslissingsdatum werkingssubsidies verschuiven naar 1 oktober, indieningsdatum 1 december (zie 3.9)
- B2/ vereenvoudiging van het zakelijk criterium (zie 3.10).

De volgende wijzigingen uit de conceptnota kunnen in het uitvoeringsbesluit of ministerieel besluit geregeld worden (*de onderstaande nummering en formulering komen uit de conceptnota*):

- 8/ kleine wisselende commissies voor kleine subsidies;
- 9/ kleine subsidies in één keer uitbetalen;
- 10/ geen zakelijk-beheersmatig verslag meer voor projectsubsidies onder de 15.000 euro;
- B1/ aankoopcommissie: zes maanden voor de visienota, aanstelling voor vijf jaar;
- B3/ presentatieplekken: geen opdracht maar een initiatief.

Daarnaast vergt de verschuiving van de beslissingsdatum voor werkingssubsidies naar 1 oktober in het decreet (zie 3.9) ook een aanpassing van de indiendatum voor het geactualiseerde beleidsplan en de indiendata voor projecten en beurzen, die in het uitvoeringsbesluit bepaald zijn.

Het gaat om het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende de uitvoering van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten en het ministerieel besluit van 1 oktober 2015 houdende de procedurele aspecten bij aanvragen, beoordeling, subsidietoekenning, voorschotten, betaling en toezicht in het kader van het decreet van 13 december 2013 houdende de ondersteuning van de professionele kunsten.

Ten slotte vraagt dit voorstel van decreet een doorvertaling in het Draaiboek Kwaliteitsbeoordeling van september 2015, dat de werkafspraken voor de beoordelaars vastlegt.

Toelichting bij de inhoudelijke wijzigingen aan het Kunstendecreet

3.1. Een meer kwantitatief onderbouwde landschapstekening en strategische visienota

Context

Het Kunstendecreet bepaalt dat het Kunstensteunpunt bij de aanvang van de legislatuur een landschapstekening opmaakt, die een gedetailleerd beeld geeft van het kunstenlandschap 'as is', onder meer via een SWOT-analyse (SWOT: strengths, weaknesses, opportunities, threats). Op basis daarvan maakt de minister een stra-

tegische visienota met beleidskeuzes voor het kunstenedschap 'to be', als moti-
vatiebasis voor latere adviezen en subsidiebeslissingen.

Dat opzet is in 2014-2015 niet helemaal geslaagd omdat de landschapstekening
weinig uitgesproken was en onvoldoende cijfermatige analyses van het landschap
bevatte, waardoor ook de strategische visienota minder concrete aanknopingspun-
ten inhield dan beoogd.

Wijziging

Dit voorstel tot wijziging houdt de uitbreiding in van de decretale omschrijving van
de landschapstekening. Op die manier wordt het een meer cijfermatig onderbouwd
document, gebaseerd op een goede inventarisatie van feiten en waarnemingen van
het huidige landschap, en kan het leiden tot een scherpere strategische visienota.

De toevoeging expliciteert dat het document zowel kwalitatieve als kwantitatieve
elementen bevat, waaronder ook cijfers over de internationale context, en dat het
zowel hiaten als overaanbod aanduidt en de huidige trends en gewenste verschui-
vingen benoemt.

Motivatie

Het doel is te komen tot een kwantitatief beter opgebouwde landschapstekening
(het kunstenveld 'as is'), op basis waarvan een helderdere en meer richtingge-
vende strategische visienota voor de toekomst (het kunstenveld 'to be') kan wor-
den geschreven.

Een heldere strategische visienota zorgt voor beter verwachtingsmanagement bij
de aanvragers: ze zullen beter weten wat de beleidsopties zijn voor ze een subsi-
dieaanvraag indienen. De nota biedt ook een duidelijker kader voor de beoorde-
laars bij de advisering en het bepalen van een rangorde, voor de administratie bij
de afstemming (zie wijziging 3.3), en voor de minister bij de motivatie, met als
resultaat een transparantere besluitvorming.

3.2. Anders dossiergebonden adviseren: een andere verhouding tussen artistiek en zakelijk advies

Context

De evaluatie heeft aangetoond dat er onvrede bestaat over de huidige praktijk om
op basis van twee autonome adviezen – een artistiek en een zakelijk advies – te
komen tot één adviesconclusie. Elk advies resulteert in een beoordeling volgens
vijf categorieën, met een score van onvoldoende tot zeer goed. Door de combinatie
van het artistieke en zakelijke advies zijn er uiteindelijk vijftientig verschillende
categorieën. Dat leidt tot een rangschikking waarbij het zakelijk advies, ook al
krijgt het niet hetzelfde gewicht, toch een te grote impact blijkt te hebben.

Een ander contextueel element dat aanleiding geeft tot deze wijziging, is een
lopend onderzoeks- en ontwikkelingstraject rond 'slimme subsidies' bij de Vlaamse
overheid. In dat kader werkt DCJM aan pistes om de zakelijke advisering anders
te organiseren. Het doel is om in de toekomst te komen tot een zakelijke toetsing,
met contextuele interpretatie, die aan de artistieke beoordeling voorafgaat. De
administratie zou na die voorafgaande toetsing geen grote inhoudelijke rol meer
hebben in de beoordeling. Het gaat op dit moment nog maar om denkpostes in een
beginstadium, die niet opgenomen zijn in de voorliggende decreetswijziging.

Een tweede wijziging met betrekking tot het dossiergebonden adviseren betreft het
formuleren van een adviesbedrag. In de huidige praktijk adviseren de commissies

over een adviesbedrag zonder budgettaire context. Die adviesbedragen zijn puur theoretisch en ze worden vervolgens door de administratie vaak sterk beperkt in het voorstel van beslissing, dat wel is afgestemd op het beschikbare budget.

De methode die in het oude Kunstendecreet van 2004 werd toegepast om budgetten te verdelen over commissies, is niet meer wenselijk en ook niet meer uitvoerbaar door het werken met verschillende commissies voor vergelijkbare dossiers. Het zou opnieuw tussenschotten installeren en budgetten verdelen vóór de indiening van dossiers, terwijl onderlinge budgettaire verschuivingen juist mogelijk moeten blijven op basis van de kwaliteit van de ingediende aanvragen. Het zou ook geen rekening houden met de mogelijk ongelijke verdeling van kwalitatieve dossiers tussen verschillende commissies die vergelijkbare dossiers beoordelen.

Wijziging

Deze wijziging houdt een hervorming in van het autonome zakelijk advies van de administratie. Er is nog maar één adviestekst met één eindconclusie: een integraal advies van de commissie, inclusief de beoordeling van het zakelijke criterium. De administratie blijft niettemin haar voorbereidende en ondersteunende rol spelen door alle relevante informatie ter beschikking te stellen. Dat betekent dat ze ook de beoordeling van het criterium 'kwaliteit zakelijk beheer' of de zakelijke of financiële aspecten van een dossier zal voorbereiden, op basis van haar kennis en expertise. Die voorbereiding zal een autonoom, zichtbaar onderdeel blijven vormen in de adviestekst, wat bijvoorbeeld kan resulteren in het gebruik van een kleurcode (of een andere vorm van differentiatie). De commissie kan vervolgens die voorbereiding volgen of er commentaar op geven, maar ze kan de kleurcode niet wijzigen. De kleurcode wordt gebruikt om de aanvrager te informeren in het voorlopige advies (bij werkingssubsidies) en om de minister te informeren. Het verschil met de bestaande methode is dat de kleurcode 'oranje' een dossier niet in een lagere categorie doet belanden. Een kleurcode 'rood' daarentegen is een signaal van uitgesproken slecht zakelijk beheer, wat het dossier wel onderaan in de prioriteitenlijst brengt. Door die hervorming wordt het advies een volledig 'inhoudelijk' advies, maar blijft het voor het zakelijke aspect gebaseerd op de inbreng van de administratie. De manier waarop de administratie het dossier voorbereidt en of dat al dan niet in kleurcodes wordt samengevat, kan verder uitgewerkt worden in het Draaiboek Kwaliteitsbeoordeling, dat de werkafspraken over beoordeling bevat. Dat zal ook tot een aanpassing van de digitale indienings- en beoordelingstool KIOSK leiden.

Een ander positief gevolg van die ingreep is dat de terminologie in de decreetstekst eenvoudiger wordt: er is geen aparte benaming meer nodig voor een 'zakelijk-beheersmatig' versus 'inhoudelijk-artistiek' advies, en er is geen afstemmingsmoment meer nodig, afhankelijk van mogelijke discrepanties tussen beide. Met 'het advies' of 'het voorlopige advies' wordt alleen nog het advies van de commissie bedoeld.

De wijziging met betrekking tot het adviesbedrag houdt in dat de commissies alleen een indicatie geven over het volgen of beperken van het gevraagde subsidiebedrag, waarna de administratie een voorstel tot beslissing opmaakt binnen de budgettaire context (zie wijzigingsvoorstel 3.3). Die 'indicatieve waardering', waarvan de formulering nader bepaald moet worden in het Draaiboek Kwaliteitsbeoordeling, zal samen met de adviestekst en -conclusie en met de hierboven aangehaalde kleurcode, een belangrijke indicatie zijn voor de aanvrager van werkingssubsidies over zijn kansen op subsidie. Op basis daarvan kan de aanvrager zo nodig voorzieningen treffen, in afwachting van de beslissing op 1 oktober.

Motivatie

Het opstellen van één globaal advies waarin alle decretale criteria aan bod komen, verhoogt de leesbaarheid, vergroot de eenduidigheid, elimineert mogelijke onderlinge tegenstrijdigheden en overlappingen, vermindert de werklast voor de administratie en zorgt ervoor dat het advies een integrale beoordeling inhoudt, waar het zakelijke een onderdeel van is. Het remedieert een heel aantal knelpunten uit de evaluatie van 2016.

Er wordt een grote planlast- en werklastverlaging gerealiseerd voor zowel de aanvrager als voor de administratie doordat er op maar één advies in plaats van op twee adviezen een repliekmogelijkheid is.

De evaluatie van het zakelijke is nooit los te zien van het artistieke omdat het ene een vertaling is van het andere, en omgekeerd: zakelijke keuzes beïnvloeden ook de artistieke keuzes. Daarom is het beter alle criteria als geheel door de commissie te laten beoordelen, weliswaar op basis van een goede voorbereiding van het zakelijke aspect door de administratie.

De commissies bepalen geen adviesbedrag meer. De administratie bepaalt het adviesbedrag bij het overzicht van alle voorliggende adviezen. Adviesbedragen zijn immers onderling samenhangend. Een hoger subsidiebedrag voor de ene aanvrager heeft rechtstreeks invloed op de subsidiebedragen van alle andere aanvragers.

3.3. Anders dossieroverschrijdend adviseren: het voorstel van beslissing is afgestemd op het beschikbare budget én op de strategische visienota

Context

Uit de evaluatie blijkt dat maar 25% van de respondenten – zowel bij wie subsidies kreeg als bij wie geen subsidie kreeg – in 2016 tevreden was over de vertaling van de adviezen naar de eindbeslissing. Er is kritiek op de louter individuele dossieradvisering die uitmondt in een automatische rangschikking op basis van de score, gedefinieerd aan de hand van vijftientig categorieën. Het budget bepaalt vervolgens tot waar er gesubsidieerd kan worden, wat soms tot hiaten in het landschap leidt. Er zijn geen bijsturingsmogelijkheden met het oog op landschapzorg. Alleen de minister kan dat remediëren, maar daarvoor moet hij afwijken van het advies en de rangschikking.

Wijziging

Deze decreetwijziging houdt in dat de administratie, na het verzamelen van alle individuele adviezen en commissiegebonden rangordes, de minister ook kan adviseren over een eventuele bijsturing van de eindrangschikking met het oog op landschapzorg, op basis van een afstemming aan de strategische visienota. Dat is een aanvulling op de rol van de administratie om de adviezen te vertalen naar voorstellen voor subsidiebedragen binnen de budgettaire context. De administratie kan daarbij de nodige onafhankelijkheid garanderen.

Deze wijziging hangt samen met de wijziging over de landschapstekening, die tot een scherpere strategische visienota moet leiden. Hoe beter en meer toetsbaar de strategische visienota is opgesteld, hoe transparanter de afstemming kan gebeuren, en hoe meer het gaat om een consequente vertaling van vooraf genomen en kenbaar gemaakte beleidsopties. Doordat de strategische visienota gebaseerd is op een feitelijke analyse van het kunstenlandschap (landschapstekening) en aan het Vlaams Parlement wordt voorgelegd, is het in principe een breed gedragen document.

In het decreet wordt daarom een bepaling toegevoegd zodat het voorontwerp van beslissing dat de administratie voorlegt aan de minister over het geheel van de voorliggende dossiers, is afgestemd op de strategische visienota en het beschikbare budget.

Die afstemming wordt vervolgens methodologisch gecontroleerd door de Adviescommissie Kunsten, die nagaat of de eventuele voorgestelde bijstellingen wel degelijk in het kader van de strategische visienota gebeuren. Daarvoor wordt de decretaal omschreven rol van de adviescommissie uitgebreid.

Motivatie

De afstemming van het ontwerp van beslissing op de strategische visienota en het beschikbare budget is een noodzakelijke en inhoudelijk cruciale stap met het oog op landschapszorg.

Daardoor kunnen de negatieve effecten van louter dossiermatige advisering worden gecompenseerd en zal de beslissing beter aansluiten op de beleidslijnen uit de strategische visienota, met het oog op een sterker kunstenlandschap.

De afstemming laten uitvoeren door de administratie zorgt voor de minste bijkomende procedurelast en is een relatief beperkte uitbreiding van haar huidige rol, aangezien ze al de budgettaire afstemming doet, en de volledige procedure coördineert, voorbereidt en ondersteunt. De administratie beschikt niet alleen over alle gegevens, maar ook over de inhoudelijke expertise via de secretarissen, het dossierbeheer en de zakelijk-inhoudelijke controles. Dat sluit aan op de evolutie van de werkwijze bij de Vlaamse overheid, die steeds meer aanleunt bij die in Scandinavische landen, waarin de administratie traditioneel een sterke inhoudelijke, beleidsvoorbereidende rol heeft.

De toetsing door de Adviescommissie Kunsten bouwt een extra garantie in dat de afstemming onafhankelijk gebeurt.

3.4. Kennisverhoging commissieleden: gedeeltelijk vaste commissies

Context

Het Kunstendecreet van 2013 bepaalde dat de Vlaamse Regering een pool van commissieleden aanstelde voor een periode van vijf jaar, waaruit de administratie telkens wisselende commissies samenstelde. Daarmee wilde de decreetgever de waargenomen nadelen van vaste commissies vermijden, zoals het ontstaan van vaste smaakvoorkeuren en het 'ons kent ons'-principe. Via loutere dossieradvisering zou de focus op de intrinsieke kwaliteit verhogen.

Het wisselende systeem verhindert echter kennisopbouw binnen een commissie. De nodige kennisopbouw bij commissieleden situeert zich niet alleen op het niveau van de individuele beoordelaar en kennis over specifieke disciplines of functies, maar ook op het vlak van de intersubjectiviteit en het gehanteerde begrippenkader: commissies moeten kunnen groeien in hun rol.

Kennisopbouw heeft ook te maken met spontane prospecties: beoordelaars moeten gebeten zijn door een bepaald deel van het kunstenveld en dat vrijwillig gaan prospecteren. Als beoordelaars vooraf niet weten in welke commissie ze zullen terechtkomen, zijn ze minder gemotiveerd om een specifieke discipline te prospecteren.

Er is ook een aspect van politieke verantwoording. De benoeming van een grote pool beoordelaars door de Vlaamse Regering, waaruit de administratie wisselende

commissies samenstelt, heeft als gevolg dat de politiek verantwoordelijken geen zicht hebben op de feitelijke samenstelling van die commissies.

Ten slotte is er in de praktijk al een 'natuurlijke' tendens om met min of meer vaste, hoofdzakelijk disciplinegerichte commissies te werken die voor verschillende projectrondes na elkaar behouden blijven. Bij elke ronde worden immers hetzelfde soort dossiers ingediend, in min of meer dezelfde verhoudingen.

Wijziging

Deze wijziging houdt in dat de Vlaamse Regering, naast de benoeming van de pool van beoordelaars voor vijf jaar, voor elke commissie ook een bepaald aantal vaste leden benoemt. Het aantal vaste leden komt daarbij overeen met minstens een derde en minder dan de helft van het totale aantal beoordelaars in een commissie. Die verhouding moet het eventuele machtsoverwicht van de vaste leden op de wisselende leden beperken.

Die gedeeltelijk vaste commissies beoordelen alle subsidies waarvan het gevraagde subsidiebedrag boven een bedrag ligt dat de Vlaamse Regering in het uitvoeringsbesluit vastlegt (bij voorkeur rond 15.000 euro). Subsidieaanvragen onder dat bedrag zouden dan in kleine wisselende commissies beoordeeld kunnen worden: ook dat aspect kan in het uitvoeringsbesluit geregeld worden.

Motivatie

Deze wijziging komt tegemoet aan de vraag naar meer continuïteit en kennisopbouw bij de beoordelaars. Het laat ook meer coherentie toe tussen adviezen in opeenvolgende rondes. Er is een grotere duidelijkheid voor zowel de politiek verantwoordelijken als de aanvragers over wie in de commissies zitting heeft.

Met deze wijziging worden de nadelen van zowel vaste commissies (smaakvoorkeuren) als wisselende commissies (gebrekkige kennisopbouw) zo veel mogelijk gecompenseerd. Er wordt niet teruggегреpen naar volledig vaste commissies wegens de bekende nadelen ervan.

Deze wijziging sluit aan bij wat de praktijk al uitwijst als de meest aangewezen werkwijze.

3.5. Invoering van een hoorzitting bij werkingssubsidies

Context

Uit de evaluatie blijkt dat een significant deel van de aanvragers (24%) vindt dat de beoordelaars hen niet of onvoldoende konden situeren. Dat veroorzaakte bij aanvragers frustratie bij het lezen van het voorlopige advies, wat leidde tot interpretatiediscussies bij de repliekprocedure en een grote werklast meebracht. Bovendien zorgde het mee voor de hierboven aangehaalde onvrede over de eindbeslissingen.

In onder meer het subsidiebeleid van de cultureelerfgoedsector bestaat er al een 'hearing'-procedure waarbij de beoordelaars de aanvrager kunnen zien en horen over zijn aanvraag. Dat wordt algemeen als positief en nuttig ervaren.

Wijziging

Deze wijziging houdt de invoering in van een hoorzitting (hearing) voor alle aanvragers van werkingssubsidies. Die hoorzitting gaat vooraf aan de advisering.

Een hoorzitting is een moment waarop de beoordelaars de aanvrager kunnen horen over zijn aanvraagdossier, met als doel kennis te maken met de aanvrager en de elementen van het aanvraagdossier te verduidelijken.

Door die directe uitwisseling en communicatie tussen de aanvrager en de beoordelaars kan een grotere helderheid en meer inzicht worden verkregen over de positie, werking en plannen van de aanvrager. Omgekeerd kan de aanvrager ook kennismaken met minstens een deel van de beoordelaars (de commissie hoeft niet voltallig te zijn) die het dossier zullen beoordelen.

Van de hoorzitting wordt geen verslag gemaakt. Het vormt evenmin een apart document in de dossieropbouw, net zoals van de feitelijke bespreking in de commissie geen notulen worden gemaakt. Het is onderdeel van een interpretatieproces dat uitmondt in het advies.

Motivatie

Door deze wijziging wordt, samen met de invoering van gedeeltelijk vaste commissies, de kennis van de beoordelaars over de aanvrager en het kunstenveld verhoogd.

De foutenmarge van interpretaties en inschattingen bij advisering wordt verkleind: na lezing van het ingediende aanvraagdossier kunnen beoordelaars vragen stellen ter verduidelijking. Door het verkleinen van de foutenmarge bij het voorlopige advies zullen er ook minder betwistingen zijn bij de repliek, waardoor de repliekprocedure zelf kan worden verlicht (zie wijziging 3.6).

Het draagvlak voor een hoorzitting is groot, zowel bij de aanvragers, de beoordelaars, de belangenbehartigers en het steunpunt, als bij de Adviescommissie Kunsten. Zoals al eerder werd beschreven, wordt de 'hearing'-procedure in het subsidiebeleid van de cultureelerfgoedsector als positief ervaren.

De extra werklast van de hoorzitting – planlast is er niet aangezien het gesprek wordt gevoerd op basis van het ingediende dossier – wordt gecompenseerd door het herschikken van het verhaal- en repliekrecht in één repliekprocedure.

3.6. Schraping van de verhaalprocedure, verlichting van de repliekprocedure

Context

De huidige dubbele repliek- en verhaalprocedure heeft een aantal belangrijke nadelen.

1/ Hoge plan- en werklast

Er werden in 2016 voor de 302 ingediende aanvraagdossiers voor werkingssubsidies 231 reacties ingediend op het artistiek advies (167 replieken en 64 verhalen) en 222 reacties op het zakelijk advies (175 replieken en 47 verhalen). De werklast van de repliek- en verhaalprocedure samen bedroeg twee derde van de preadviesprocedure: de adviesprocedure werd met andere woorden bij de repliek- en verhaalprocedure bijna volledig overgedaan.

De hoge werklast werd veroorzaakt door de dubbele procedure, waarbij zowel een repliek- als een verhaalprocedure naast elkaar bestaan. Bovendien liet de repliekprocedure, die in principe alleen bedoeld was om fouten recht te zetten, toe om inhoudelijke discussies te starten. Artikel 45 van het Kunstendecreet bepaalde alleen dat de schriftelijke reactie geen nieuwe inhoudelijke of zakelijke elementen mocht bevatten, dus konden wel de interpretaties van bestaande elementen

worden betwist, ook al omdat het digitaal format vrij veel reactieruimte toeliet. Aanvragers grepen dan ook de kans om uitgebreide verdedigingen te schrijven, wat dan weer leidde tot onbedoeld veel lees- en discussiewerk voor de commissies en administratie.

2/ Hoge complexiteit

De replieken werden behandeld door dezelfde commissie, aangevuld met één extra lid, terwijl het verhaal door een andere commissie behandeld werd. Daarvoor moest een verhaalcommissie eerst een ontvankelijkheidstoets doen.

Wijziging

Deze wijziging houdt de volgende drie onderdelen in:

- 1° de verhaalprocedure en alle daarmee samenhangende stappen, zoals het voorzien van een verhaalcommissie, worden geschrapt;
- 2° de repliekprocedure wordt voor iedereen toegankelijk, zowel bij een positief als bij een negatief voorlopig advies;
- 3° de repliekmogelijkheid wordt beperkt tot de rechtzetting van materiële fouten (correcties) zoals in het Cultureelerfgoeddecreet van 2017. De formulering wordt overgenomen uit het Cultureelerfgoeddecreet.

Deze beperking van de repliekprocedure kan via communicatie en aanpassing van de digitale format (beperking van de reactievelden) versterkt worden.

Motivatie

Het schrappen van het verhaalrecht zorgt voor een vereenvoudiging van de procedure, een aanzienlijke werklastvermindering en een grotere helderheid in de communicatie.

Door de vereenvoudigde advisering en de invoering van een hoorzitting zullen de adviezen helderder worden, waardoor de behoefte aan een verhaal en repliek zal verminderen. Daardoor kan de repliek- en verhaalprocedure worden herschikt tot één repliekprocedure.

De verhaalprocedure, waarbij alleen procedurefouten konden worden aangekaart, is in zekere zin een doorslagje van de procedure voor de Raad van State. Het is zeer vreemd dat procedurefouten kunnen worden aangekaart op een ogenblik dat de procedure nog loopt. Dat komt in geen enkel ander bekend decretaal kader voor.

De schrapping betekent geen verlies aan reactiemogelijkheid voor de aanvrager. Het repliekrecht wordt immers behouden en de procedure bij de Raad van State blijft de juridische weg voor betwistingen van de beslissing.

Veel aanvragers beschouwden de repliek- en de verhaalprocedure als een kans om een inhoudelijke discussie te openen over het advies en om zich te verdedigen. Toch was dat nooit de bedoeling. Door deze wijziging wordt de repliekprocedure tot haar oorspronkelijke doel teruggebracht: de mogelijkheid om feitelijke onjuistheden te corrigeren.

3.7. Schraping van jaarlijkse actieplannen en vervanging door een eenmalig geactualiseerd beleidsplan

Context

In het huidige Kunstendecreet wordt er bij werkingssubsidies een jaarlijkse actualisering gevraagd van de inhoudelijke plannen voor het komende jaar, wat een jaarlijks terugkerende planlast inhoudt voor organisaties.

De indiening van die actieplannen is momenteel een decretale voorwaarde voor de uitbetaling van het eerste voorschot (45% begin februari).

De actieplannen worden niet voorgelegd aan de commissie (om de procedure niet te verzwaren met een extra evaluatiefase), maar worden aan het dossier toegevoegd met het oog op het jaarlijkse toezicht twee jaar later. Bij het toezicht worden de actieplannen grondig gelezen en getoetst aan het ingediende werkingsverslag, waarbij wordt nagegaan of wat gepland werd, ook effectief is uitgevoerd.

Wijziging

De wijziging bestaat in de schrapping van de jaarlijks in te dienen actieplannen en de eraan gekoppelde uitbetaling van het eerste voorschot.

Om een correcte basis voor het jaarlijkse toezicht mogelijk te maken wordt eenmaal per beleidsperiode, na de bekendmaking van de subsidiebeslissing, een geactualiseerd beleidsplan gevraagd, waarin de aanvrager de plannen aanpast aan de toegekende subsidie, rekening houdend met de eventuele overwegingen bij de subsidiebeslissing van de Vlaamse Regering.

Er wordt niet geraakt aan de jaarlijkse indiening van het werkingsverslag en aan wat een werkingsverslag moet inhouden. De jaarlijkse indiening van werkingsverslagen is niet alleen verplicht op basis van de motivatieplicht over de besteding van overheidsmiddelen, het is ook noodzakelijk voor de gegevensverzameling met het oog op monitoring en rapportering.

Motivatie

Deze wijziging zorgt voor planlastvermindering voor organisaties en dossierverlichting voor de administratie. Het geactualiseerde beleidsplan zorgt tegelijk voor een correcte basis voor de uitoefening van het toezicht op de besteding van overheidsmiddelen.

Het bezorgen van een geactualiseerd beleidsplan mag geen grote planlast betekenen. Het behoort tot deugdelijk bestuur dat elke organisatie na de subsidiebeslissing haar plannen en begroting bijstuurt. De administratie heeft er nu al voor gezorgd dat de documenten over de aanvraag, de actualisering en het werkingsverslag steeds op dezelfde manier worden opgevraagd in het digitale platform, waarbij de aanpassingen op een eenvoudige manier kunnen worden aangegeven, zodat de planlast minimaal blijft.

3.8. Mandaatfuncties voor artistieke en zakelijke eindverantwoordelijken van kunstinstellingen

Context

Kunstinstellingen zijn de vlaggenscheppen van het Vlaamse kunstenlandschap. Een erkende kunstinstelling kan haar subsidie niet verliezen, maar het bedrag van de subsidie kan uiteraard wel variëren. Die duurzaamheid is gewild door de decreet-

gever. Afspraken over doelstellingen en toezicht worden vastgelegd in beheersovereenkomsten.

Het beleid en de uitstraling van kunstinstituten worden bepaald door de artistieke en de zakelijke leiding. Die hebben momenteel in alle gevallen contracten van onbepaalde duur. Dat heeft zeker voordelen, maar het leidt niet altijd tot de gewenste innovatie en dynamiek die van die topspelers verwacht mag worden.

Wijziging

De wijziging houdt in dat de functies van de artistieke en zakelijke eindverantwoordelijke in kunstinstituten mandaatfuncties worden. Die mandaatfuncties zijn beperkt tot zes jaar en zijn eenmaal verlengbaar voor een periode van maximaal zes jaar.

Aan de bestaande contracten verandert er niets en afgesproken evaluatieregels blijven uiteraard gelden. De regel is pas van toepassing op toekomstige vacatures.

Motivatie

Kunstinstituten zijn kunstorganisaties waarvan in principe de subsidiëring niet ter discussie staat. Ze vormen immers de pijlers van het kunstenlandschap. Ze behouden over een langere periode (minstens tien jaar) hun subsidie, maar moeten wel om de vijf jaar een beleidsplan indienen, op basis waarvan het bedrag van de subsidie wordt bepaald. De afspraken rond de uitvoering van het beleidsplan worden vervolgens vastgelegd in een beheersovereenkomst. Dat is momenteel de enige hefboom om de organisaties te sturen.

Het principe van de mandaatfunctie zorgt voor een extra hefboom om vernieuwing en diversiteit binnen te brengen in de artistieke programmatie en het zakelijke beleid van een kunstinstituut. Een termijn van zes plus zes jaar moet voldoende ruimte bieden om inhoudelijke en zakelijke lijnen uit te zetten.

Het kan die functies aantrekkelijker maken voor binnen- en buitenlandse experts, en zo de nodige artistieke dynamiek waarborgen.

Leidinggevend kunnen ervaring opdoen in het ene huis en daarna eventueel in een ander huis aan de slag gaan, zodat rotatie van de expertise ontstaat.

Voor de andere functies behoort het tot de verantwoordelijkheid en de bekwaamheid van de betrokken besturen om zelf de nodige 'checks and balances' en evaluaties uit te voeren, en om zelf het beleid te ontwikkelen over de manier waarop hun directie, verantwoordelijkheden en delegaties intern geregeld worden. Dat is vastgelegd via de beheersovereenkomsten, waarin verwachtingen zijn opgenomen over corporate governance.

3.9. Verschuiving van de beslissingsdatum voor werkingssubsidies

Context

De beslissingsdatum voor werkingssubsidies aan kunstorganisaties was tot nu toe 30 juni van het jaar vóór het begin van de subsidieperiode. In de nieuwe decreten over het sociaal-cultureel werk en het cultureel erfgoed is de beslissingsdatum voor werkingssubsidies vastgelegd op 1 oktober. Op die manier valt die datum ná de begrotingsbesprekingen, die jaarlijks plaatsvinden in september.

Wijziging

De wijziging houdt in dat de beslissingsdatum voor werkingssubsidies aan kunstorganisaties wordt aangepast naar 1 oktober van het jaar vóór de subsidieperiode. De indiendatum van aanvragen van werkingssubsidies wordt aangepast naar 1 december van het tweede jaar vóór de subsidieperiode.

Die data gelden ook voor de kunstinstellingen en ondersteunende organisaties.

Verder wordt voor de kunstinstellingen en ondersteunende organisaties de beoordelingsprocedure zo veel mogelijk gestroomlijnd met de procedure voor werkingssubsidies. Het verschil blijft dat er voor elke kunstinstelling en ondersteunende organisatie een aparte specifieke commissie wordt opgericht, zoals is vastgesteld in artikel 85.

Motivatie

Door de aanpassing van de beslissingsdatum naar 1 oktober kan de budgetvraag voor werkingssubsidies, die eenmaal om de vijf jaar wordt ingediend, in september aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Dat is het moment waarop de Vlaamse Regering onderhandelt over de begroting van het volgende jaar. De kans op extra budget voor kwalitatief positief beoordeelde organisaties is op dat ogenblik realistischer dan bij een beslissing in juni.

Om de doorlooptijd van de besluitvormingsprocedure tussen de indiening en de beslissing niet met drie maanden te verlengen, wordt ook de indieningsdatum aangepast van 1 oktober naar 1 december. Daardoor wordt de doorlooptijd met één maand verlengd, zij het dat ook de zomermaanden dan binnen die periode vallen.

Voor de eenvoud en helderheid gelden de aangepaste data ook voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties. Tot nu toe dienden ze hun beleidsplan op basis van artikel 83 van het Kunstendecreet een maand later in dan de werkingssubsidies, hoewel de beoordelingsprocedure identiek verloopt als bij werkingssubsidies.

3.10. Vereenvoudiging van de criteria en toevoeging van een extra criterium in verband met de strategische visienota

Context

Bij werkingssubsidies bestond het criterium voor de toetsing van het zakelijk beheer tot nu toe uit vijf onderdelen (artikel 28, §2, van het Kunstendecreet):

- a) het sporen van de artistieke met de zakelijke planning;
- b) een haalbare en realistische begroting;
- c) de evenwichtige samenstelling van de raad van bestuur, rekening houdend met maatschappelijke en culturele diversiteit;
- d) de wijze waarop de organisatie bestuurd wordt;
- e) het voeren van een kwaliteitsvol personeelsbeleid, met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars.

Bij projectsubsidies bestond het toetsingscriterium uit drie onderdelen (artikel 23, §2, van het Kunstendecreet):

- a) het sporen van de artistieke met de zakelijke planning;
- b) een haalbare en realistische begroting;
- c) aandacht voor een correcte vergoeding van kunstenaars.

Punt a) en b) worden nu al samen behandeld: er zijn werkafspraken om punt b) in het beoordelingsformat in te vullen met alleen de woorden 'zie punt a)'.

Bij de artistieke criteria voor projectsubsidies en werkingssubsidies geldt hetzelfde met betrekking tot de criteria 'positionering en samenwerking' en 'landelijke en/of internationale betekenis' (artikel 23, §2, en 28, §2, van het Kunstendecreet). Ook dat wordt in de adviespraktijk opgelost door bij het tweede aspect te verwijzen naar het eerste.

Wijziging

Bij het zakelijke criterium worden de twee vergelijkbare onderdelen, a) 'het sporen van de artistieke met de zakelijke planning' en b) 'een haalbare en realistische begroting', vervangen door één algemener lid: 'kwaliteit en haalbaarheid van het zakelijk-financiële plan'.

Bij de artistieke criteria worden de twee vergelijkbare criteria 'positionering en samenwerking' en 'landelijke en/of internationale betekenis' vervangen door één criterium: 'landelijke en/of internationale positionering, samenwerking en betekenis'.

Aanvullend daarop wordt er voor de beoordeling van projecten en werkingssubsidies, kunstinstellingen en ondersteunende organisaties, een nieuw criterium toegevoegd: 'de mate waarin het aanvraagdossier een of meer aandachtspunten uit de strategische visienota uitvoert', naar analogie van het Cultureelerfgoeddecreet.

Motivatie

Er is een grote verwantschap en overlapping tussen de twee genoemde onderdelen van het zakelijke criterium en tussen de twee genoemde artistieke criteria, waardoor die in de praktijk al samen worden beoordeeld.

De wijziging betekent een vereenvoudiging van de criteria. Dat zal zich vertalen in de vereenvoudiging van het beoordelingsformat, zonder enig inhoudelijk verlies.

De toevoeging van het criterium voor de strategische visienota heeft tot doel bij de dossiermatige beoordeling al elementen te kunnen registreren die daarna een belang kunnen hebben bij het bepalen van een rangorde door de commissies, of bij de afstemming van het voorontwerp van beslissing op de strategische visienota door de administratie.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Deze wijziging schrapt de vermelding van kunstenaarstoelagen en het protocol dat de Vlaamse Regering sluit met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies en van de Vlaamse steden en gemeenten, aangezien beide instrumenten worden opgeheven. De kunstenaarstoelagen worden opgenomen in de opdracht van de financiële partner van de 'Cultuurbank' (werktitel), waarvoor de openbare aanbesteding is opgestart, en die microkredieten zal aanbieden aan de volledige cultuursector. Het protocol wordt vervangen door de opname van de afspraken over een complementair kunstenbeleid tussen de beide bestuursniveaus in het decreet zelf (zie artikel 6).

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 4

De toevoeging in artikel 7, §2, verduidelijkt dat de aandachtspunten bij de uitvoering van het Kunstendecreet, die opgenomen moeten worden in de strategische visienota, ingezet kunnen worden als de concrete toetsingsbasis voor de afstemming op het beschikbare budget en de strategische visienota, vermeld in artikel 46. Die aandachtspunten kunnen bijvoorbeeld de vorm aannemen van een overzichtslijst, waarbij onder andere de nieuwe uitdagingen en prioriteiten, vermeld in artikel 7, §2, 2° en 3°, worden samengevat.

Het principe van afstemming aan de strategische visienota is toegevoegd via de wijziging van artikel 46 in het decreet (zie wijzigingsartikel 17 en algemene toelichting, wijziging 3.3).

De toevoeging van een tweede lid aan artikel 7, §3, verduidelijkt de verwachtingen over de landschapstekening. Dat het Kunstensteunpunt daarvoor in dialoog gaat met de administratie, zoals wordt vermeld in het derde lid, heeft tot doel om enerzijds de cijfergegevens waarover beide beschikken zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen en foutenvrij te maken als basis voor de kwantitatieve analyse, en anderzijds om de inhoud van de landschapstekening zo nuttig mogelijk te maken voor de visienota die de Vlaamse Regering later zal opstellen.

Artikel 5

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 6

Door de vervanging van artikel 8 van het Kunstendecreet wordt het protocol dat vroeger moest worden gesloten, vervangen door concrete afspraken in de decreetstekst. De afschaffing van die verplichting om een protocol te sluiten zorgt voor planlastverlaging.

In dit vervangingsartikel is er ook geen verwijzing meer naar de provincies als actor in het cultuurbeleid, aangezien de culturele bevoegdheden van de provincies vanaf 2018 zijn opgeheven.

Op de twee andere plaatsen in het decreet waar sprake is van de provincies, namelijk in artikel 52, §3, en artikel 61, §3, wordt de verwijzing naar de provincies niet geschrapt. In die twee artikelen wordt de provincie telkens genoemd in de hoedanigheid van ontvanger van subsidies uit het Kunstendecreet. Die mogelijkheid wordt behouden omdat er nog een subsidiestroom naar een provinciale overheid bestaat (werkingssubsidie 2017-2021 aan kunstenorganisatie C-TAKT). Door het verdwijnen van de bevoegdheid voor cultuur bij de provincies zijn projectsubsidies vanuit het Kunstendecreet aan provinciale overheden in de toekomst beperkt. De mogelijkheid blijft in theorie evenwel bestaan, bijvoorbeeld voor kunstinitiatieven met Vlaamse of internationale uitstraling op initiatief van niet-culturele actoren die verbonden zijn aan een provinciale overheid, zoals de provinciale domeinen.

De toevoeging dat de steden en gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie een bijdrage leveren aan de visienota, is een herformulering van de afspraak die vroeger in het protocol complementair beleid was opgenomen met de bedoeling een zo sluitend mogelijk complementair beleid te voeren van bij de aanvang van de beleidscyclus. Het horen van steden en gemeenten na de beoordelingsproce-

dure blijft behouden, met de toevoeging dat het gaat om een facultatief gesprek, op hun verzoek, over kunstorganisaties die op hun grondgebied gevestigd zijn. Het horen van steden en gemeenten, en in voorkomend geval van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bij kunstinstellingen is daarentegen niet facultatief, maar verplicht, met het oog op het sluiten van de beheersovereenkomst. Die verplichting wordt uitgewerkt in artikel 78 van het decreet.

Artikel 7

Artikel 9 wordt opgeheven ten gevolge van de schrapping van het protocol complementair beleid, zoals is toegelicht bij artikel 6.

Artikel 8

Dit artikel vereenvoudigt in artikel 23, dat gaat over de criteria voor projectsubsidies, de formuleringen met betrekking tot het advies, naar aanleiding van de hervorming van het zakelijk advies (zie algemene toelichting, wijziging 3.2).

Daarnaast worden de criteria voor projectsubsidies vereenvoudigd (zie algemene toelichting, wijziging 3.10).

Er wordt een nieuw criterium ingevoerd over de mate waarin het aanvraagdossier uitvoering geeft aan een of meer aandachtspunten uit de strategische visienota. Daardoor is er bij elke dossierbeoordeling een korte toetsing aan de strategische visienota mogelijk. De toetsing van dat criterium gebeurt louter met het oog op de daaropvolgende dossieroverschrijdende advisering, respectievelijk via het opstellen van een rangorde door de commissies, vermeld in artikel 45, §3, en de afstemming van het voorontwerp van beslissing op het beschikbare budget en de strategische visienota, vermeld in artikel 46, §1. Die contextuele afstemming op de visienota met het oog op landschapszorg is immers alleen mogelijk als er een registratie én weging gebeurt van de manier waarop de individuele dossiers op de aandachtspunten ingaan (zie ook artikel 17).

Artikel 9

Dit artikel verschuift de indiendatum voor de aanvragen van werkingssubsidies van 1 oktober naar 1 december van het tweede jaar vóór de subsidieperiode (zie algemene toelichting, wijziging 3.9).

Artikel 10

Dit artikel vereenvoudigt in artikel 28, dat gaat over de criteria voor werkingssubsidies, de formuleringen met betrekking tot het advies, naar aanleiding van de hervorming van het zakelijk advies (zie algemene toelichting, wijziging 3.2).

Daarnaast worden de criteria voor werkingssubsidies vereenvoudigd (zie algemene toelichting, wijziging 3.10) en wordt ook voor de werkingssubsidies het criterium met het oog op de toetsing aan de visienota toegevoegd (zie motivering bij artikel 8).

Artikel 11

Dit artikel vereenvoudigt in artikel 33, dat onder meer gaat over de toekenningsvoorwaarden bij projectsubsidies, de formuleringen met betrekking tot het advies naar aanleiding van de hervorming van het zakelijk advies (zie algemene toelichting, wijziging 3.2).

Artikel 12

Met deze schrapping in artikel 36 wil de decreetgever de interpretatie vermijden dat uitsluitend beoordelaars uit de pool de adviezen zouden kunnen opmaken. Het is namelijk mogelijk dat een aantal commissieleden niet uit de pool komen. Dat is het geval bij commissies voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties, maar ook bij de aanwijzing van een aantal vaste leden per commissie, zoals wordt vermeld in artikel 44 (zie ook de motivering bij artikel 17).

Artikel 13

De rol van de Adviescommissie Kunsten, opgenomen in artikel 39, wordt via dit wijzigingsartikel uitgebreid. Daardoor kan die commissie op een geaggregeerd niveau controleren of de commissies in hun definitieve advies wel degelijk rekening houden met de repliek, vermeld in artikel 45, §3. Bovendien kan ze daardoor op een later moment in de procedure een methodologische toetsing uitvoeren op de afstemming van het voorontwerp van beslissing op de strategische visienota, vermeld in artikel 46.

Met de controle op het meenemen van de repliek in de definitieve adviezen wil de decreetgever de commissies stimuleren om de onjuistheden die de aanvrager meldt, ernstig te nemen en als die melding gegrond is, de onjuistheden effectief recht te zetten in het definitieve advies. De repliek wordt immers niet behandeld door een andere commissie, zoals dat bij de vroegere verhaalprocedure het geval was, en de commissie wordt niet meer uitgebreid met een lid, aangezien de evaluatie heeft aangetoond dat dat lid te weinig kon wegen. Zonder die toetsing is het bijgevolg mogelijk dat een commissie weinig geneigd is om haar advies bij te stellen. Die 'methodologische toetsing' moet begrepen worden als een metacontrole op de wijze waarop de commissies zijn omgegaan met de replieken en betekent zeker niet het nalezen of controleren van elk individueel advies.

Met de methodologische toetsing op de afstemming aan de strategische visienota gaat de Adviescommissie Kunsten na of er overeenstemming is tussen het voorontwerp van beslissing, en het kader en de inhoudelijke lijnen van de strategische visienota, zoals is samengevat in de 'aandachtspunten bij de uitvoering van het Kunstendecreet' (zie ook bij wijzigingsartikel 4).

Het is niet de bedoeling om het werk van de administratie over te doen of alternatieve bijsturingen voor te stellen, maar wel om de coherentie en de conformiteit van de afstemming met de strategische visienota te bevestigen. Zo kan de Adviescommissie Kunsten opmerken dat een bepaald aandachtspunt niet is vertaald of dat een bepaalde bijsturing niet is gemotiveerd op basis van de strategische visienota. Het advies van de Adviescommissie Kunsten kan ook eenvoudigweg stellen dat de afstemming conform de strategische visienota is gedaan. Die toetsing biedt een extra garantie op de onafhankelijkheid van de afstemming door de administratie.

Artikel 14

Dit wijzigingsartikel heeft betrekking op artikel 43, dat gaat over de rol van de administratie. De wijziging in paragraaf 2 is een gevolg van de hervorming van het zakelijke advies (zie algemene toelichting, wijziging 3.2). De administratie behoudt echter haar opdracht om de toekenningsvoorwaarden te controleren en een advies op te maken voor die instrumenten onder titel 5 die niet aan een commissie worden voorgelegd. Het gaat meer bepaald om de cofinanciering van internationale kunstprojecten, de residentietoelagen en de tussenkomsten voor buitenlandse presentatiemomenten. De administratie stelt voor die subsidie-instrumenten, waarvan het subsidiebedrag beperkt is, zelf een advies op dat meteen uitmondt in een ontwerp van beslissing met budgetvoorstel. Daarom is er in dit artikel geen sprake

van een indicatieve waardering over het volgen of beperken van de subsidie, terwijl die wel opgenomen is bij de commissies (zie artikel 44).

Artikel 15

Artikel 44, dat gaat over de aanwijzing van commissies en hun opdracht, wordt integraal vervangen omdat het over een groot aantal wijzigingen gaat. Het principe van de gedeeltelijk vaste commissies wordt geïntroduceerd (zie algemene toelichting, wijziging 3.4). Daarnaast wordt de rol van de administratie gewijzigd (zie algemene toelichting, wijziging 3.2) en wordt het principe van de hoorzitting ingevoerd (zie algemene toelichting, wijziging 3.5).

Paragraaf 1 gaat over de benoeming van vaste en wisselende beoordelaars. Vaste beoordelaars adviseren tijdens hun volledige mandaatduur zo veel mogelijk binnen dezelfde commissie, met het oog op kennisopbouw en landschapszorg. De administratie benoemt de voorzitter en de wisselende leden voor die commissies per aanvraagronde. Door de combinatie van vaste met wisselende leden kunnen de profielen van de beoordelaars maximaal worden afgestemd op de mogelijk wisselende soorten aanvragen en kan er rekening gehouden worden met de beschikbaarheid van de beoordelaars. Het aantal commissies dat nodig is, en de subdisciplines en functies die de commissies typeren, variëren echter in de loop van vijf jaar, de mandaatduur van een beoordelaar. Zo zijn voor de advisering van werkingssubsidies andere samenstellingen nodig dan voor projectadviesing, en zelfs binnen de drie projectrondes per jaar kan dat nog variëren. Daarom kan niet worden uitgesloten dat vaste beoordelaars ook eens in een anders samengestelde commissie zitting kunnen hebben. Telkens wordt wel gezorgd voor een maximale inzet van de vaste beoordelaars.

De vaste beoordelaars kunnen, in tegenstelling tot de wisselende beoordelaars, worden aangewezen buiten de pool, vermeld in artikel 36 van het Kunstendecreet. Het doel daarvan is om ook experts te kunnen aanstellen die zich niet hebben opgegeven in de databank 'Iedereen kan zetelen', wat een voorwaarde is om in de pool opgenomen te worden. De methode en procedure voor de aanwijzing van commissies wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

Het bepalen van het aantal beoordelaars in een commissie was al gedelegeerd naar het uitvoeringsbesluit, waarin opgenomen is dat een commissie uit drie tot dertien leden kan bestaan.

Paragraaf 2 gaat over de voorbereiding van de commissie door de administratie. Het autonome zakelijke advies bij projecten en werkingssubsidies, en bij enkele subsidievormen, vermeld in titel 5 (doorbraaktrajecten, netwerkorganisaties en netwerkevenementen) is weliswaar afgeschaft, maar de administratie bereidt wel nog de beoordeling van het criterium 'kwaliteit zakelijk beheer' voor en bezorgt die voorbereiding aan de commissie. Bij de hierboven aangehaalde subsidievormen van titel 5 is dat criterium anders geformuleerd of is het zakelijk-financieel aspect aanwezig in verschillende criteria. Om die verschillende criteria te vatten wordt daarvoor de formulering 'de zakelijke of financiële aspecten van een ontvankelijk aanvraagdossier' gebruikt.

Paragraaf 3 verwijst naar de toekenningsvoorwaarden en criteria die de commissie toetst bij de beoordeling van beurzen, projecten, werkingssubsidies, doorbraaktrajecten, netwerkorganisaties en netwerkevenementen. Dat resulteert in een gemotiveerd advies, behalve bij werkingssubsidies, waarvoor een gemotiveerd voorlopig advies wordt gegeven dat nog voor repliek aan de aanvrager bezorgd wordt.

Met 'een indicatieve waardering' wordt een uitspraak bedoeld over het volgen of beperken van de gevraagde subsidie. Dat is geen uitspraak over het subsidie-

bedrag. Of er bij die indicatieve waardering al dan niet met gradaties of vorken gewerkt wordt, moet nader worden bepaald in het Draaiboek Kwaliteitsbeoordeling. In het geval van werkingssubsidies kan het bijvoorbeeld nuttig zijn een verhouding op te nemen tegenover de, in voorkomend geval, bestaande subsidie. Op basis van die adviezen met indicatieve waardering, de rangordes per commissie of subdiscipline, en de visienota maakt de administratie vervolgens een voorontwerp van beslissing die afgestemd is op de visienota en het beschikbare budget.

De hoorzitting, vermeld in paragraaf 4, wordt door de commissie georganiseerd vóór de advisering plaatsheeft. Dat betekent niet dat de commissie daarbij voltallig aanwezig moet zijn. In het huishoudelijk reglement van de commissies kan bepaald worden hoeveel leden minimaal aanwezig moeten zijn voor een geldige beraadslaging en een geldige hoorzitting. In het draaiboek kan de manier bepaald worden waarop de hoorzitting wordt voorbereid. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een commissieafvaardiging van een aantal leden per zitting. Niet-aanwezige leden kunnen hun vragen vooraf doorgeven aan de voorzitter.

Artikel 16

Het huidige artikel 45 heeft alleen betrekking op werkingssubsidies en gaat over het voorlopige advies en de repliekprocedure. Dat artikel wordt integraal vervangen omdat het over een groot aantal wijzigingen gaat. Zo wordt de verhaalprocedure geschrapt en de repliekprocedure lichter gemaakt (zie ook de algemene toelichting, wijziging 3.6). De woorden "indiener van een beleidsplan" worden toegevoegd om de regels van toepassing te maken op kunstinstellingen en ondersteunende organisaties, waardoor de herhaling van die regels in artikel 89 kan worden geschrapt. Ook wordt het principe opgenomen dat commissies een rangorde opstellen over de dossiers die ze hebben behandeld, rekening houdend met de strategische visienota en ter voorbereiding van de afstemming op het budget en de strategische visienota in de daaropvolgende fase.

De aanpassing van de definitie van de repliek heeft tot doel om inhoudelijke discussies over het voorlopige advies uit te sluiten. De repliek kan alleen betrekking hebben op feitelijke onjuistheden in het dossier. Feitelijke onjuistheden zijn elementen in een advies waarvan ondubbelzinnig kan worden aangetoond dat ze gebaseerd zijn op foutieve, onvolledige of verkeerd geïnterpreteerde informatie. Het betreft materiële vergissingen en foute lezingen van het aanvraagdossier. Er kunnen geen nieuwe elementen toegevoegd worden aan het aanvraagdossier.

In paragraaf 3 wordt uitdrukkelijk gesteld dat commissies bij het opstellen van een definitief advies rekening moeten houden met de repliek. De toepassing daarvan wordt getoetst door de Adviescommissie Kunsten, zoals werd gemotiveerd bij wijzigingsartikel 13.

Paragraaf 3 voert verder een dossieroverschrijdend beoordelingselement in naast de bestaande dossiergebonden beoordeling, met het oog op landschapszorg. De commissies moeten daarvoor een rangorde opstellen over alle dossiers die ze hebben beoordeeld, waarbij ze rekening houden met de strategische visienota. Dat houdt een voorbereiding in van de afstemming die de administratie vervolgens doet voor alle voorliggende dossiers (zie bij wijzigingsartikel 17).

Omdat vergelijkbare dossiers in 'grote' disciplines zoals podiumkunsten, muziek en beeldende kunsten verdeeld kunnen worden over verschillende commissies om de werklast per commissie te beperken, en omdat er een rangorde nodig is voor elke groep dossiers die samenhangen op basis van discipline, subdiscipline en/of functie, is er een afstemming nodig tussen de verschillende commissies die dezelfde soort dossiers beoordelen. Daarom werd aan paragraaf 4 een tweede lid toegevoegd, dat voorziet in een overlegmoment tussen de voorzitters van die

eventueel 'verdeelde' commissies. Dat overlegmoment is dus niet bedoeld om alle voorzitters van alle commissies te laten samenkomen om tot een volledig geïntegreerde rangorde te komen. Een dergelijk overleg tussen alle voorzitters bestond in het Kunstendecreet van 2004, maar veronderstelt volledig vaste commissies met voorzitters die ijveren voor de eigen sector. Dat overkoepelende overleg met alle voorzitters resulteerde in een machtsspel tussen disciplines. Die werkwijze wordt nu bewust verlaten. De voorzitters hebben nog louter een methodologische rol. De administratie voert de integratie van de verschillende rangordes van de afzonderlijke commissies uit bij het opstellen van het voorontwerp van beslissing, dat wordt afgestemd op het beschikbare budget en de strategische visienota (zie algemene toelichting, wijziging 3.3).

De methode om te komen tot die rangorde per commissie wordt niet in het decreet vastgelegd, maar kan in het Draaiboek Kwaliteitsbeoordeling nader worden uitgewerkt.

Artikel 17

Artikel 46, dat gaat over de voorbereiding van een ontwerp van beslissing, wordt integraal vervangen. Het gaat immers om een groot aantal wijzigingen en vereenvoudigingen, die samenhangen met de introductie van de afstemming van het voorontwerp van beslissing op het beschikbare budget en de strategische visienota (zie algemene toelichting, wijziging 3.3).

Een belangrijke toevoeging is de uitdrukking "over het geheel van de voorliggende dossiers", wat expliciet het verschil maakt met de louter individuele dossiergebonden advisering. De bedoelde afstemming aan de strategische visienota door de administratie heeft tot doel de onderlinge samenhang binnen het kunstenlandschap en een contextuele prioritering mee te nemen in de subsidietoekenningen, met het oog op een betere landschapszorg.

De methodologische toetsing door de Adviescommissie Kunsten werd bij artikel 13 toegelicht.

Artikel 18

Het woord "voorstel" wordt vervangen door het woord "ontwerp". De term "voorstel" verwijst immers in principe naar een initiatief van het Vlaams Parlement, terwijl subsidiebeslissingen genomen worden op initiatief van de Vlaamse Regering, waarvoor de term "ontwerp" geëigend is.

Artikel 19

De wijziging in dit artikel heeft betrekking op artikel 49, dat gaat over de beslissing van de Vlaamse Regering. Door dit wijzigingsartikel wordt de beslissingsdatum voor de aanvragen van werkingssubsidies verschoven van 30 juni naar 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan de subsidieperiode (zie algemene toelichting, wijziging 3.9).

Het principe van het geactualiseerde beleidsplan wordt geïntroduceerd, ter vervanging van het schrappen van het actieplan (zie algemene toelichting, wijziging 3.7). Die actualisering gebeurt één keer per subsidieperiode, namelijk na de beslissing over het toegekende budget en vóór het begin van de subsidieperiode.

Met de toevoeging "en de eventuele overwegingen in de beslissing van de Vlaamse Regering" wordt ervoor gezorgd dat de aanvrager bij de aanpassing van het beleidsplan rekening houdt met de afwegingen die bij de beslissing een rol speelden, dus

met het advies waarop de beslissing steunt of de eventuele argumentatie waarmee de beslissing van het advies afwijkt.

Er is een delegatie naar het uitvoeringsbesluit opgenomen om de inhoud, en de inhoudelijke en vormelijke voorwaarden waaraan het beleidsplan moet beantwoorden, nader te bepalen. Als onderdeel van die voorwaarden kan ook vermeld worden hoe de administratie dat beleidsplan zal controleren en goedkeuren.

Artikel 20

Met dit artikel 20 wordt paragraaf 3 van artikel 50 opgeheven. Die paragraaf bevatte bepalingen over het jaarlijkse actieplan, dat wordt afgeschaft (zie algemene toelichting, wijziging 3.7).

Artikel 21

Het woord "actieplan" wordt in alle desbetreffende artikelen vervangen door de woorden "geactualiseerd beleidsplan" (zie algemene toelichting, wijziging 3.7).

Artikel 22

Dit artikel vervangt in de desbetreffende artikelen het woord "voorstel" door het woord "ontwerp". De motivering daarvoor is opgenomen bij het wijzigingsartikel 18.

Artikel 23

De wijziging in artikel 70 houdt de introductie in van de mandaatfuncties bij kunstinstellingen (zie algemene toelichting, wijziging 3.8). Deze wijziging gaat over de functies met een artistieke of zakelijke eindverantwoordelijkheid, ongeacht de specifieke functietitel, en heeft tot doel om zowel op inhoudelijk als op zakelijk vlak innovatie en verandering te stimuleren. Het niet toepassen van mandaatfuncties kan het verlies van de erkenning tot gevolg hebben.

Het principe wordt pas van toepassing zodra een dergelijke functie na 1 januari 2019 vrijkomt in de organisatie, wat in het decreet opgenomen wordt door de toevoeging van een artikel 185 (zie wijzigingsartikel 34).

Bij nieuwe erkenningen van kunstinstellingen begint de zesjarige periode van de mandaatfunctie te lopen vanaf het begin van de subsidieperiode na de erkenning door de Vlaamse Regering. Een organisatie die een kunstinstelling wordt na 1 januari 2019, zal nieuwe afspraken moeten maken met de zakelijke en artistieke eindverantwoordelijken om te kunnen inspelen op de filosofie van een mandaat, zoals is opgenomen in dit artikel.

Omdat voor die functies in elke kunstinstelling een andere functietitel wordt gebruikt, wordt gezorgd voor maatwerk: de functies waarop de bepaling betrekking heeft, worden in overleg met de betrokken kunstinstelling individueel bepaald en vastgelegd in de beheersovereenkomst.

Deze wijziging heeft tot gevolg dat alle lopende beheersovereenkomsten met de kunstinstellingen voor de periode tot en met 2021, na overleg, zullen worden aangevuld met een artikel over de mandaatfuncties.

Artikel 24

Deze wijziging in diverse artikelen betreft een technische correctie: de verwijzingen naar artikel 75 over het Kunstenloket worden geschrapt omdat de ondersteuning van het Kunstenloket in het Kunstendecreet is opgeheven door artikel 61 en

62 van het decreet van 12 mei 2017 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden Cultuur en Jeugd.

Artikel 25

Dit artikel wijzigt de datum in artikel 83. Met die wijziging wordt de indiendatum voor de beleidsplannen van kunstinstellingen en ondersteunende organisaties, net zoals die voor aanvragen van werkingssubsidies, verschoven naar 1 december van het tweede jaar vóór de subsidieperiode (zie algemene toelichting, wijziging 3.9).

Artikel 26

Dit artikel schrapt de woorden “die benoemd zijn in de pool van beoordelaars” in artikel 85, §1, dat gaat over de samenstelling van afzonderlijke beoordelingscommissies voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties. Door die wijziging wordt het mogelijk om ook voor de ondersteunende organisaties, net zoals bij kunstinstellingen, een commissie samen te stellen met leden die niet noodzakelijk in de pool benoemd zijn. Dat is vooral van belang om experten te kunnen aanwijzen die bijvoorbeeld werkzaam zijn in vergelijkbare instellingen in het buitenland of in aangrenzende sectoren.

Artikel 27

Dit artikel past artikel 88 aan, dat gaat over de criteria voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties. Het vereenvoudigt de formuleringen met betrekking tot het advies, naar aanleiding van de hervorming van het zakelijk advies (zie algemene toelichting, wijziging 3.2). Daarnaast wordt de verwijzing naar een artikel over het Kunstenloket geschrapt en wordt een extra criterium voor de visienota toegevoegd bij de criteria voor ondersteunende organisaties, naar analogie van de invoering daarvan voor projecten en werkingssubsidies (die ook gelden voor kunstinstellingen).

Artikel 28

Artikel 89, dat de beoordelings- en beslissingsprocedure voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties beschrijft, was in grote mate een kopie van de bepalingen van artikel 44 tot en met artikel 49, die gelden voor werkingssubsidies. Er zijn maar een paar verschillen. Zo kunnen kunstinstellingen en ondersteunende organisaties hun werkingssubsidies niet verliezen en dienen ze daarom geen subsidieaanvraag in maar een beleidsplan. Voor elke kunstinstelling of ondersteunende organisatie wordt een aparte beoordelingscommissie opgericht en voor ondersteunende organisaties gelden specifieke beoordelingscriteria. Die verschillen worden behouden in het gewijzigde artikel 89.

Voor de verdere beoordelings- en besluitvormingsprocedure bij kunstinstellingen en ondersteunende organisaties kan integraal naar de procedure voor werkingssubsidies verwezen worden. Daarvoor moet de term “indiener van een beleidsplan” worden opgenomen in artikel 45 tot en met 49, waardoor de regelgeving eenvoudiger en korter wordt. De kleine verschillen die vroeger bestonden tussen beide procedures, die te maken hadden met de verhaal- en repliekprocedure en de samenstelling van het ontwerp van beslissing, verdwijnen immers door respectievelijk de schrapping van de verhaalprocedure en de wijzigingen aan de advisering.

Artikel 29

Deze wijziging in artikel 90, dat gaat over de inhoud van een gemotiveerd voorlopig advies voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties, is een gevolg van de wijziging van artikel 89 door wijzigingsartikel 28. Ook hier wordt, net als

bij gewone werkingssubsidies, de term “gemotiveerd voorlopig advies” toegevoegd om aan te geven dat het advies nog voor repliek naar de indiener van een beleidsplan wordt gestuurd. Het voorlopige advies wordt na de repliekprocedure omgezet in een definitief advies.

Artikel 90 somt op wat een gemotiveerd voorlopig advies over het beleidsplan van een kunstinstelling of ondersteunende organisatie moet bevatten, hoewel dat voor werkingssubsidies niet meer wordt gedetailleerd. Die opsomming wordt wel behouden voor kunstinstellingen en ondersteunende organisaties omdat er, na de beslissing over het toe te kennen subsidiebedrag, met die organisaties een beheersovereenkomst wordt gesloten. Ter voorbereiding daarvan is het belangrijk dat het advies aangeeft op welke punten de werking bijgestuurd moet worden, of voorstellen bevat voor eventuele nieuwe opdrachten of aanvullende taken.

Punt 4° in de opsomming wordt opgeheven omdat de beoordelingscommissies van die organisaties, net als de commissies bij andere subsidies, geen uitspraken meer doen over het toe te kennen subsidiebedrag per werkingsjaar. Ze geven wel een indicatieve waardering over het volgen of beperken van de gevraagde subsidie, zoals is bepaald in het nieuwe artikel 89, §3 en §4.

Artikel 30

Dit artikel heft artikel 93 tot en met 114 op. De opheffing van die artikelen past in het kader van de conceptnota ‘Een langetermijnvisie voor aanvullende financiering en ondernemerschap in de Vlaamse cultuursector’, die de volgende vier speerpunten bevat: een Cultuurloket, een Cultuurbank, een optimaal fiscaal kader en de stimulering van crosssectorale samenwerking.

De kunstenaarstoelagen worden opgenomen door de financiële partner van de ‘Cultuurbank’ (werktitel), die niet alleen voor de kunstensector, maar voor de volledige cultuursector microkredieten zal aanbieden, waarvan de kunstenaarstoelage een vorm is.

Om de crosssectorale samenwerking te stimuleren werden de partnerprojecten uitgebreid en kunnen de subsidies niet alleen door de kunstensector, maar door de volledige cultuursector aangevraagd worden. De oproep wordt vanaf 2017 georganiseerd via een experimenteel reglement, genaamd ‘innovatieve partnerprojecten voor cultuur’. Doordat de scope van de partnerprojecten verruimd is naar de volledige cultuursector en dus een andere invulling gekregen heeft, zijn de opgeheven artikelen niet langer relevant.

Artikel 31

In artikel 154, dat gaat over de doorbraaktrajecten, en artikel 175, dat gaat over de organisatie die belast is met de spreiding van kunst, wordt het autonoom zakelijke advies geschrapt (zie algemene toelichting, wijziging 3.2). De idee van een geïntegreerd advies wordt op die manier consequent doorgetrokken in titel 5. Ook hier geldt niettemin steeds de regel dat de administratie aan de commissie wel een voorbereiding levert voor de beoordeling van de zakelijke of financiële aspecten, zoals is opgenomen in het gewijzigde artikel 44.

Artikel 32

De vervanging door dit artikel van het woord “subsidieverslag” door het woord “subsidiebedrag” in artikel 148, is een technische correctie.

Artikel 33

Dit artikel wijzigt artikel 160, dat gaat over subsidies aan netwerkorganisaties en subsidies voor netwerkevenementen. In paragraaf 2 en 3 wordt de verwijzing naar het autonome zakelijk advies geschrapt, net als in artikel 154 en artikel 175 (zie wijziging door artikel 31).

De tweede wijziging betreft een technische verduidelijking in artikel 160, §3.

Artikel 34

Dit artikel voegt een artikel 185 toe, dat uitdrukkelijk bepaalt dat de mandaatfuncties alleen van toepassing zijn op nieuwe vacatures (zie motivatie bij wijzigingsartikel 23).

Artikel 35

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding. Aangezien voor het merendeel van de artikelen nog bepaalde onderdelen moeten worden aangepast in het uitvoeringsbesluit of in beheersovereenkomsten bij de kunstinstellingen, is er geopteerd voor 1 januari 2019 als datum van inwerkingtreding. Er zijn twee uitzonderingen op die regel, waarvoor een onmiddellijke inwerkingtreding nodig is: de aanpassingen voor de opmaak van de landschapstekening, waarvoor de werkzaamheden nu worden opgestart met het oog op de opmaak van de volgende visienota, en de afschaffing van het actieplan vanaf het actieplan 2019, conform de algemene inwerkingtreding vanaf januari 2019. Aangezien het actieplan wordt ingediend op 31 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarop het actieplan betrekking heeft, kan die bepaling het best onmiddellijk in werking treden. Daardoor wordt op korte termijn al een planlastvermindering gerealiseerd.

Jean-Jacques DE GUCHT
Marius MEREMANS
Karin BROUWERS
Katia SEGERS
Bart CARON

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 6, eerste lid, van het Kunstendecreet van 13 december 2013 worden punt 2° en punt 8° opgeheven.

Art. 3. In titel 2, hoofdstuk 2, van hetzelfde decreet wordt het opschrift van afdeling 1 vervangen door wat volgt:

“Afdeling 1. Strategische visienota”.

Art. 4. In artikel 7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, 5°, wordt de zinsnede “met het oog op de afstemming van het voorontwerp van beslissing aan de strategische visienota, vermeld in artikel 46, §1,” toegevoegd;

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. Het Kunstensteunpunt, vermeld in artikel 71, levert een bijdrage aan de opbouw van de strategische visienota, vermeld in paragraaf 1, door een landschapstekening aan te leveren bij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, uiterlijk op 1 september van het jaar vóór de neerlegging van de strategische visienota.

De landschapstekening is gebaseerd op een sterkte-zwakteanalyse, die de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het kunstenveld beschrijft. De landschapstekening bevat zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens van het kunstenveld, met inbegrip van cijfers over de internationale context, de aanduiding van zowel hiaten als overaanbod, en de beschrijving van zowel huidige trends als gewenste verschuivingen.

Het Kunstensteunpunt werkt daarvoor in dialoog met de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.”.

Art. 5. In titel 2, hoofdstuk 2, van hetzelfde decreet wordt in het opschrift van afdeling 2 het woord “Protocol” opgeheven.

Art. 6. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2015, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. De Vlaamse Regering betreft de Vlaamse steden en gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij de uitvoering van dit decreet door minstens:

1° bij de opmaak van de strategische visienota, vermeld in artikel 7, een schriftelijke bijdrage te vragen van de Vlaamse steden en gemeenten en aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarin ze hun visie formuleren op het belang en de ontwikkeling van kunstenuitvoering met een Vlaamse of internationale uitstraling die op hun grondgebied gevestigd zijn, in relatie tot hun lokale kunstenuitvoering;

2° de Vlaamse steden en gemeenten, en in voorkomend geval de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarin kunstenuitvoering gevestigd zijn die een werkingssubsidie aanvragen, te horen na de beoordelingsprocedure, als ze daarom verzoeken;

3° de Vlaamse steden en gemeenten en, in voorkomend geval, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarin de kunstinstellingen, vermeld in artikel 68,

gevestigd zijn, te betrekken bij het sluiten van de beheersovereenkomsten met die organisaties.”.

Art. 7. Artikel 9 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 8. In artikel 23 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Een commissie als vermeld in artikel 44 toetst een ontvankelijk aanvraagdossier aan de volgende criteria:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijke concept en de concrete uitwerking;
- 2° de kwaliteit van het zakelijke beheer, meer bepaald:
  - a) de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid van de begroting;
  - b) de aandacht voor een correcte vergoeding van kunstenaars;
- 3° de landelijke en/of internationale positionering, samenwerking en betekenis;
- 4° de mate waarin het aanvraagdossier een of meer aandachtspunten uitvoert uit de strategische visienota, vermeld in artikel 7, §2, 5°;
- 5° voor zover dat van toepassing is, de nadere bepaling van de criteria door de Vlaamse Regering.”.

Art. 9. In artikel 25, §1, van hetzelfde decreet wordt de datum “1 oktober” vervangen door de datum “1 december”.

Art. 10. In artikel 28 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Een commissie als vermeld in artikel 44 toetst een ontvankelijk aanvraagdossier aan de volgende criteria:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking;
- 2° de kwaliteit van het zakelijke beheer:
  - a) de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid van de begroting;
  - b) de evenwichtige samenstelling van de raad van bestuur, rekening houdend met maatschappelijke en culturele diversiteit;
  - c) de wijze waarop de organisatie bestuurd wordt;
  - d) een kwaliteitsvol personeelsbeleid, met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars;
- 3° de kwaliteit van de voorbije werking;
- 4° de landelijke en/of internationale positionering, samenwerking en betekenis;
- 5° de kennisopbouw en kennisdeling;
- 6° de maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 7° de ondersteuning van kunstenaars, met specifieke aandacht voor startende kunstenaars;
- 8° de mate waarin het aanvraagdossier een of meer aandachtspunten uitvoert uit de strategische visienota, vermeld in artikel 7, §2, 5°;
- 9° voor zover dat van toepassing is, de nadere bepaling van de criteria door de Vlaamse Regering.”.

Art. 11. In artikel 33, §2, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “, en de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, toetsen” vervangen door het woord “toetst”.

Art. 12. In artikel 36 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 1 worden de woorden “voor de opmaak van het artistiek-inhoudelijke advies over aanvraagdossiers” opgeheven;
- 2° in paragraaf 4 wordt het woord “regels” vervangen door het woord “procedure-regels”.

Art. 13. In artikel 39 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 en 3, 3°, wordt tussen het woord “de” en het woord “visienota” het woord “strategische” ingevoegd;

2° in paragraaf 1 en 3, 1° en 3°, worden de woorden “artistiek-inhoudelijke” telkens opgeheven;

3° aan paragraaf 3 worden een punt 4° en 5° toegevoegd, die luiden als volgt:

“4° op metaniveau nagaan of de commissies rekening houden met de replieken in de definitieve adviezen, zoals is opgenomen in artikel 45, §3;

5° een methodologische toetsing uitvoeren op de afstemming van het voorontwerp van beslissing op de strategische visienota, vermeld in artikel 46, §1, die is opgemaakt door de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.”.

Art. 14. Artikel 43, §2, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst controleert de toekenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 119, §1, artikel 133, §1, artikel 146, §1, artikel 154, §1, en artikel 160, §1. Daarnaast beoordeelt de dienst een ontvankelijk aanvraagdossier aan de hand van de criteria, vermeld in artikel 119, §2, 133, §2, en 146, §2, en stelt een ontwerp van beslissing op, inclusief een gemotiveerd advies.”.

Art. 15. Artikel 44 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 44. §1. De Vlaamse Regering wijst per commissie een aantal vaste beoordelaars aan voor de beoordeling van vergelijkbare aanvraagdossiers voor werkingsubsidies, projectsubsidies en beurzen.

Het aantal vaste beoordelaars bestaat uit minstens een derde en minder dan de helft van het totale aantal beoordelaars per commissie.

Artikel 36, §2, §3 en §5, en artikel 37 zijn van overeenkomstige toepassing op de vaste beoordelaars.

De Vlaamse Regering bepaalt het aantal beoordelaars in een commissie nader.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, wijst bij elke nieuwe aanvraagronde de voorzitter en de aanvullende wisselende beoordelaars van een commissie aan uit de pool van voorzitters, vermeld in artikel 38, en uit de pool van beoordelaars, vermeld in artikel 36, rekening houdend met de functies en disciplines die de aanvraagdossiers kenmerken.

De Vlaamse Regering bepaalt de methode en de procedure voor de aanduiding van commissies nader. De Vlaamse Regering kan daarvoor advies inwinnen bij de Adviescommissie Kunsten, vermeld in artikel 39.

§2. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, bezorgt aan een commissie alle nuttige informatie die de commissie nodig heeft om tot een kwaliteitsvolle beoordeling te komen, inclusief een voorbereiding van de beoordeling van het criterium “kwaliteit zakelijk beheer”, vermeld in artikel 23, §2, 2°, artikel 28, §2, 2°, artikel 33, §2, en artikel 175, of de zakelijke of financiële aspecten van een ontvankelijk aanvraagdossier, vermeld in artikel 154, §2, artikel 160, §2, of artikel 160, §3.

§3. Een commissie controleert de toekenningsvoorwaarden, vermeld in artikel 11, artikel 17, §1, artikel 20, §1, artikel 23, §1, artikel 28, §1, artikel 33, §1, en artikel 92. Daarnaast beoordeelt de commissie de kwaliteit van een ontvankelijk aanvraagdossier aan de hand van de criteria, vermeld in artikel 17, §2, artikel 20, §2, artikel 23, §2, artikel 23, §3, artikel 28, §2, artikel 28, §3, artikel 33, §2, artikel 154, §2, artikel 160, §2, artikel 160, §3, of artikel 175, en stelt ze een gemotiveerd advies op, inclusief een indicatieve waardering over het volgen of beperken van de gevraagde subsidie bij een positief advies. In het geval van een werkingsubsidie gaat het om een gemotiveerd voorlopig advies.

§4. Elke aanvrager van een werkingssubsidie als vermeld in artikel 25 of elke indiener van een beleidsplan als vermeld in artikel 83 wordt gehoord over het ingediende aanvraagdossier door de commissie die het dossier zal beoordelen, met als doel elementen van het aanvraagdossier te verduidelijken.

De datum van de hoorzitting valt vóór de datum waarop de advisering plaatsheeft.”.

Art. 16. Artikel 45 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2015, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 45. §1. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, bezorgt het voorlopige advies aan de aanvrager van een werkingssubsidie als vermeld in artikel 25 of aan de indiener van een beleidsplan als vermeld in artikel 83.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze nader waarop de voorlopige adviezen openbaar worden gemaakt.

§2. Een aanvrager van een werkingssubsidie als vermeld in artikel 25 of een indiener van een beleidsplan als vermeld in artikel 83 kan een repliek formuleren op het voorlopige advies en bezorgt die aan de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, binnen een termijn van tien werkdagen na het bezorgen van het voorlopige advies.

In de repliek kan de aanvrager of indiener alleen reageren op feitelijke onjuistheden in het voorlopige advies. Alleen de feitelijke onjuistheden waarop gereageerd wordt in de repliek, kunnen aanleiding geven tot een aanpassing van het voorlopige advies.

§3. Rekening houdend met de repliek, vermeld in paragraaf 2, formuleert de bevoegde commissie een definitief advies, inclusief een indicatieve waardering, als vermeld in artikel 44, §3.

§4. Zowel bij beurzen, projecten als werkingssubsidies stelt de bevoegde commissie een rangorde op voor alle dossiers die ze beoordeeld heeft, rekening houdend met de beoordelingscriteria en, in geval van projecten en werkingssubsidies, de aandachtspunten uit de strategische visienota, vermeld in artikel 7, §2, 5°.

Als vergelijkbare dossiers over verschillende commissies verdeeld worden, houden de betrokken voorzitters een overlegmoment om de rangorde over alle door hen beoordeelde vergelijkbare dossiers te bepalen.”.

Art. 17. Artikel 46 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2015, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 46. §1. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, stelt een voorontwerp van beslissing op over het geheel van de voorliggende dossiers op basis van

de adviezen of definitieve adviezen en de rangordes van de commissies, vermeld in artikel 45, §3.

Het voorontwerp van beslissing is afgestemd op de strategische visienota, vermeld in artikel 7, en op het beschikbare budget.

§2. De Adviescommissie Kunsten voert een methodologische toetsing uit op de afstemming van het voorontwerp van beslissing aan de strategische visienota, ter uitvoering van haar opdracht, vermeld in artikel 39. Ze levert daarover binnen tien werkdagen een advies af aan de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst.

§3. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, stelt een ontwerp van beslissing op over het geheel van de voorliggende dossiers op basis van het voorontwerp van beslissing en het advies van de Adviescommissie Kunsten.”.

Art. 18. In artikel 47 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “het gemotiveerd advies, vermeld in artikel 43, §2, en in artikel 44, §3, en het voorstel van beslissing, vermeld in artikel 46” vervangen door de zinsnede “het ontwerp van beslissing, vermeld in artikel 46, §3,”.

Art. 19. In artikel 49 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “zes maanden voor” vervangen door de woorden “op 1 oktober van het jaar voor”;

2° er worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De organisaties waaraan een werkingssubsidie wordt toegekend, passen het ingediende aanvraagdossier of beleidsplan aan tot een geactualiseerd beleidsplan, rekening houdend met het toegekende subsidiebedrag en met de eventuele overwegingen bij de subsidiebeslissing van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt nader de gegevens en documenten die een geactualiseerd beleidsplan bevat, de inhoudelijke en vormelijke voorwaarden waaraan het voldoet en de wijze en het tijdstip waarop het wordt ingediend.”.

Art. 20. In artikel 50 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 3 opgeheven.

Art. 21. In artikel 51, §1, 3°, artikel 52, §2, 1°, en artikel 55, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord “actieplan” telkens vervangen door de woorden “geactualiseerd beleidsplan”.

Art. 22. In artikel 56, §2, artikel 58, §2, artikel 65, §3, en artikel 125, 126, 139 en 140 van hetzelfde decreet wordt het woord “voorstel” telkens vervangen door het woord “ontwerp”.

Art. 23. In artikel 70 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§2/1. De functies van de artistieke en zakelijke eindverantwoordelijken in een erkende kunstinstelling zijn mandaatfuncties. Een mandaatfunctie heeft een duur van zes jaar en is eenmaal verlengbaar voor een duur van maximaal zes jaar.

De mandaatfuncties worden voor elke erkende kunstinstelling nader bepaald in de beheersovereenkomst, vermeld in artikel 77.”;

2° aan paragraaf 3 wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de organisatie voldoet niet aan de voorwaarden voor de mandaatfuncties, vermeld in paragraaf 2/1.”.

Art. 24. In artikel 81, 82 en 84, §2, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “, in artikel 73 en in artikel 75” vervangen door de zinsnede “en in artikel 73”.

Art. 25. In artikel 83 van hetzelfde decreet wordt de datum “30 oktober” vervangen door de datum “1 december”.

Art. 26. In artikel 85, §1, derde lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “die benoemd zijn in de pool van beoordelaars” opgeheven.

Art. 27. In artikel 88 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 en 2 wordt de zinsnede “, en de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, toetsen” vervangen door het woord “toetst”;

2° in paragraaf 2, 2°, wordt de zinsnede “, 76” opgeheven;

3° in paragraaf 2 wordt een punt 5°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“5°/1 de mate waarin het beleidsplan een of meer aandachtspunten uitvoert uit de strategische visienota, vermeld in artikel 7, §2, 5°;”.

Art. 28. Artikel 89 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 89. §1. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, treft de nodige voorbereidingen voor de kwaliteitsbeoordeling van het beleidsplan.

§2. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, bezorgt aan een beoordelingscommissie als vermeld in artikel 85 alle nuttige informatie die nodig is om tot een kwaliteitsvolle beoordeling te komen, inclusief een voorbereiding van de beoordeling van het criterium “kwaliteit zakelijk beheer”.

§3. Een beoordelingscommissie als vermeld in artikel 85 beoordeelt de kwaliteit van een ontvankelijk beleidsplan van een kunstinstelling aan de hand van de criteria, vermeld in artikel 28, §2 en §3, en stelt een gemotiveerd voorlopig advies op, inclusief een indicatieve waardering over het volgen of beperken van de gevraagde subsidie.

§4. Een beoordelingscommissie als vermeld in artikel 85 beoordeelt de kwaliteit van een ontvankelijk beleidsplan van een ondersteunende organisatie aan de hand van de criteria, vermeld in artikel 88, §2, en stelt een gemotiveerd voorlopig advies op, inclusief een indicatieve waardering over het volgen of beperken van de gevraagde subsidie.

§5. De verdere beoordelings- en toekenningsprocedure wordt uitgevoerd volgens de bepalingen die gelden voor werkingssubsidies, vermeld in artikel 45 tot en met 49.”.

Art. 29. In artikel 90 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 8 mei 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "Een gemotiveerd advies als vermeld in artikel 89, §2, §3, §5 en §6," wordt vervangen door de zinsnede "Een gemotiveerd voorlopig advies als vermeld in artikel 89, §3 en §4,";

2° punt 4° wordt opgeheven.

Art. 30. In titel 5, hoofdstuk 1, van hetzelfde decreet worden afdeling 1 en 2, die bestaan uit artikel 93 tot en met 114, opgeheven.

Art. 31. In artikel 154, §2, en artikel 175 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2015, wordt de zinsnede ", en de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, toetsen" vervangen door het woord "toetst".

Art. 32. In artikel 148 van hetzelfde decreet wordt het woord "subsidieverslag" vervangen door het woord "subsidiebedrag".

Art. 33. In artikel 160 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 en 3 wordt de zinsnede ", en de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, toetsen" vervangen door het woord "toetst";

2° in paragraaf 3 worden tussen het woord "voor" en de woorden "een netwerk-evenement" de woorden "een subsidie aan" ingevoegd.

Art. 34. Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 185 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 185. Artikel 70, §2/1, is vanaf 1 januari 2019 van toepassing op alle nieuwe aanstellingen van artistieke en zakelijke eindverantwoordelijken door kunstinstellingen."

Art. 35. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van artikel 4 en 20, die in werking treden op de tiende dag na de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Jean-Jacques DE GUCHT
Marius MEREMANS
Karin BROUWERS
Katia SEGERS
Bart CARON